

Տ. ԱՐՇԵՆ ԱՔԵՂԱ ՍԱՆՈՍՅԱՆԻ ՔԱՐՈՋԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ ՈՒԽՏԻ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(19 հոկտեմբերի 2003 թ.)

Փառք և գոհություն մեր Երկնային Տիրոջը՝ այս գեղեցիկ օրը պարգևելու համար: Հոկտեմբերի 19-ը Հայ Առաքելական Եկեղեցու և Հայոց Բանակի փարեգրության մեջ մտավ որպես Միաձուլված Մայր Տաճարի կառուցման 1700-ամյակին նվիրված ուխտագնացությունների շրջագծում Հայոց Բանակի ուխտագնացության օր:

Անցած փարեվերջին Վեհափառ Հայրապետի իմաստուն փնտրիությամբ 2003 թ. հոգակվեց Մայր Տաճարի փարի՝ մարուցվող Ուխտի Պատարագներով առիթ և հնարավորություն ընձեռելով հայաստանաբնակ և աշխարհասփյուռ հայությանը՝ իրենց գոհության և փառաբանության աղոթքը կատարելու ու ծնրադրելու Միաձուլված Սրբասեղանի առջև, հավաստելու իրենց նվիրումը, սերը, իրենց խոնարհումը, հավատարմությունն առ Լուսավորչաճառար Աթոռը Հայոց Հայրապետության, առ Լուսավորչաշավիղ Գահակալն Ամենայն Հայոց:

Եվ այսօր իրենց ուխտի ճանապարհն անցան հարյուրավոր զինվորականներ՝ Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարի գլխավորությամբ: Եկան Էջմիածին՝ ևս մեկ անգամ իրենց մեջ Էջմիածնի խորհուրդը ապրելու, Էջմիածնի սրբությամբ սրբվելու, Էջմիածինն իրենց կյանք փանելու: Եկան Էջմիածին՝ ևս մեկ անգամ ուխտելու՝ հավատարիմ մնալ մեր ազգային արժեքներին, մեր խնկաբույր հավատքին, մեր դարավոր մշակույթին: Թող Բարձրալն Աստված ընդունի Ձեր ուխտը:

Այս պահին իմ միտքն է գալիս հայոց պատմությունից մի դրվագ: 1918 թ. մայիսյան դժնդակ օրերն էին, թշնամին մեծաթիվ ուժերով շարժվում էր Երևանի վրա: Միլիկյանը զեկուցում է Արամին. «Ջորամասս քայքայվում է՝ թիկունքի ընդհանուր քայքայման պատճառով: Ջրի պակասության պատճառով զորամասը հոգնած է, իսկ գլխավորը փամփուշուն է, որ համարյա չկա: Մտածում եմ, որ սրիաված եմ նահանջել և Զեյվայից»: Եվ խնդրում է Երևանի մոտ պաշտպանական դիրքեր պատրաստել:

Միլիկյանը գալիս է նաև Էջմիածին, Գևորգ 5-րդ Վեհափառ Հայրապետին առաջարկելու թողնել Սուրբ Էջմիածինը և պապապարվել Սևանի վանքում: Գևորգ 5-րդ Վշտակիի Կաթողիկոսը, շրջապատված հոգևորականներով, լսում է առաջարկությունը և պատասխանում. «Ես չեմ կարող թողնել Էջմիածինը: Թեև պետք է մեռնեմ Էջմիածնում կմեռնեմ, իմ ձեռքերով կպաշտպանեմ, իմ հոգևորականներով կպաշտպանեմ»: Վեհափառի այս պատասխանը ոգևորություն է առաջացնում հոգևորականների ու զինվորականների շրջանում, պետական այրերի մոտ և ալիքվում ժողովրդի մեջ:

Հինգ օր շարունակ Հայաստանյայց բոլոր եկեղեցիների զանգերը հնչում էին՝ մարտի կոչելով բոլոր նրանց, ում համար թանկ էր Հայրենիքի պատիվը, ում համար թանկ էին հայոց սրբությունները: Հինգ հարյուր հոգևորականներ, Գարեգին արքեպիսկոպոս Հովսեփյանի,

ված ուժերը՝ իրենց հաղթանակներով ու հզորությամբ շարժելով ողջ հայության հպարտության զգացումը:

Խաղաղության մեծագույն ցանկությունն էր, որ ի մի բերեց մեր հազարավոր հայրերին ու եղբայրներին, մայրերին, քույրերին: Բազում նվիրյալներ իրենց հայրերի, պապերի դարավոր ընդվզումը հոգիներում՝ ելան նրանց նվիրական իղձը իրագործելու՝ ազադ ու անկախ Հայրենիք կերպելու վճռականությամբ: Այսօր արդեն իրականություն է դարձել նրանց նվիրական ցանկության մեկ մասը՝ ունենք անկախ պետականություն, հզոր բանակ, բայց ոչ վերջնական խաղաղություն:

Եկեղեցին և Բանակը համագգային արժեք են և համագգային հոգածության կարիք ունեն: Բանակը միայն պաշտպանության նախարարինը չի, Էջմիածինը, Եկեղեցին միայն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսինը չի և վերջապես՝ Պետությունը միայն Նախագահինը չի: Մենք իրավունք չունենք այս արժեքները անձնավորելու:

Մրանք այն արժեքներն են, որոնց համար յուրաքանչյուր հայ մարդ պարտականություն ունի՝ անկախ սոցիալական, կուսակցական, դավանական պարկանելությունից: Իր ուժերի, հնարավորությունների սահմաններում նեցուկ լինելու, օգտակարություն ունենալու և ողջ ծանրությունն առաջնորդների ուսերին ջրողնելու պարտականություն ունի: Այսօր Աստուծո կամոք բարենպաստ իրավիճակ է ստեղծվել երկիրը զարգացնելու, կյանքը բարելավելու, այս արժեքների շուրջը համախմբվելու: Եվ մենք իրավունք չունենք այս պարտությունը կորցնելու:

Խոսքիս ավարտին ուզում եմ հիշեցնել մեր արդի պարամության երկու երջանկահիշատակ մեծությունների՝ Սպարապետ Վազգեն Սարգսյանի և Ամենայն Հայոց Հայրապետ Գարեգին Առաքինի վերջին պարգամները.

«Մտածեք էս երկրի մասին, մտածեք էս բանակի մասին, սա է էս երկրի փրկությունը»:

«Փախազս է, որ դուք երկար ապրեք, քաջ լլվաք և Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը սիրեք և անոր սուրբ, կրոնական և ազգային ծառայությունը շեն պահեք»: